

Eksplozija javne porabe nova grožnja

17.5.2016

»Odprava kriznih ukrepov znova ogroža javne finance«, opozarja IMF. Pravi test nas lahko doleti ob višanju obrestnih mer, ko obstaja nevarnost, da bodo izdatki države za obresti narasli za 300 mio EUR letno.

Plačni apetiti javnega sektorja so neracionalni

Mednarodni denarni sklad je v ponedeljek opozoril, da se Slovenija nahaja pred plazom višjih plač v javnem sektorju. Potrošnja države naj bi se tako v letošnjem letu povečala kar za 2,7 % in v naslednjem za 3,5 %, s čimer bodo vsi varčevalni napor iz let 2011-2014 izničeni. Masa plač v javnem sektorju se bo po oceni Analitike GZS povečala kar za 5 %, vsaj še enkrat več kot v zasebnem.

Več za plače, manj za infrastrukturo

Porast plač v javnem sektorju znižuje tudi razpoložljiva sredstva za redno vzdrževanje javne infrastrukture, kar povzroča stroške predvsem zasebnemu sektorju in prihodnje večje stroške za obnovo zanemarjene infrastrukture. Vladni uradniki tako zgolj delajo na področju dodatnih virov za financiranje investicije, namesto, da bi sredstva za to poiskali v zmanjšanju plačnih apetitov sindikatov javnega sektorja.

Brez višje produktivnosti ni višje rasti plač

Rast plač v storitvenem sektorju, kamor spada širši javni sektor, je v osnovi problematičen, saj bi moral zaostajati za rastjo plač v zasebnem, tržnem sektorju. Sporno je tudi, ker v storitvenem sektorju ni objektivnega merjenja produktivnosti, zaradi česar se gibanje plač odmika od ustvarjenega dela. V lanskem letu so se realne plače v javnem sektorju povečale za 1,7 %, precej hitreje kot v zasebnem (1 %). Škarje so se povečevale tudi v prvih dveh mesecih letošnjega leta, ko so plače v javnem sektorju porasle za 3,4 %, v zasebnem pa le za 2,6 %. Pri tem je povprečna bruto plača v javnem sektorju presegala tisto v zasebnem za 380 EUR.

Padec cen (deflacija) pomeni višjo kupno moč pri istem zaslužku

Padec cen, ki še traja, večja realni razpoložljiv prihodek tudi ob nespremenjenih plačah. V lanskem letu so se cene znižale za pol odstotka, v marcu so bile medletno (marec 2016/marec 2015) nižje za skoraj odstotek. To pomeni večjo kupno moč že ob nespremenjenih plačah.

Ocene o primanjkljaju so višje, kot smo mislili

IMF je v poročilu razkril še nekaj javnofinančnih pomembnih podatkov. Javno-finančni primanjkljaj je v lanskem letu znašal 2,9 %, več kot je bilo predhodno predvideno v prvi oceni (2,2 %). Opozarjamo pa, da je bil po metodologiji denarnega toka še višji, namreč 3,3 %.

Generalni direktor GZS Samo Hribar Milič: »Kot člani Mednarodnega denarnega sklada poglejmo resnici v oči in si končno priznajmo: plačni apetiti v javnem sektorju slabšajo javne finance ter onemogočajo višjo razbremenitev stroškov dela večjega števila zaposlenih. Čas je, da davkoplačevalci dvignemo glas ter se nebrzdanemu višanju javne porabe upremo!«